

Narrativ från ERIA-workshop den 5:e september 2019

En bredd av experter och intressenter samlades under temat *Testmetodik för innovation inom skydd och undsättning*. Diskussioner handlade om metoder och processer för att utforma testbäddar och verklighetslabb samt att matcha både samarbetsformer och de resultat som eftertraktas.

Stora räddningstjänster tongivande

Bland deltagarna fanns erfarenheter från tester såsom simulering, workshops, pilotverksamhet eller omvärldsanalys där vissa även inkluderade externa samarbeten. Andra deltagare, framförallt de som företräder mindre räddningstjänster, har testat idéer och prototyper mot kollegors erfarenheter eller relevanta leverantörer av produkter och tjänster. Detta eftersom det saknas möjlighet för varje enskild räddningstjänst att utföra egna tester. En konsekvens av detta är att de större räddningstjänsterna, som har mer resurser och därmed möjlighet att testa idéer såväl internt som externt, blir mer tongivande.

Testmetodikers paradoxala styrkor och möjligheter

Beroende på vad som ska testas och i vilken omfattning har testmetodiker olika styrkor och möjligheter men också en paradoxal dynamik. Exempelvis kan en workshop vara kreativ, men om fel kompetenser eller invanda mönster återupprepas avtar vidareutveckling av arbetsprocesser. En omvärldsanalys kan vara en förhållandevis billig metod för att utvärdera behovet av ett visst arbetsredskap, medan samma metod kan bli väldigt resurskrävande och upplevas komplicerad. Samtidigt påpekas vikten av att investera i till exempel omvärldsanalyser som metod. Men, det efterfrågas mer effektiva arbetssätt att dela redan befintliga omvärldsanalyser, såsom den redan idag omfattande mängden framtidsstudier som behöver sättas i relation till lokal verksamhet och hur olika scenarion kan bemötas. Certifieringar ger möjligheter att jämföra olika produkter och tjänster men det bidrar också till fyrkantighet och är dyrt.

”Allt hänger ihop, vi vet inte vad som finns om vi inte omvärldsbevakar”

Lyckas med att misslyckas – en fråga om risktagande, kompetens och kultur
Att testa nya produkter under kontrollerade former i fält eller i labb kan vara både fördelaktigt och förhållandevis enkelt, men avspeglar naturligtvis inte verkligheten exakt. Simulering kan dock ge en rik mängd data vilket förutsätter rätt input för att resultaten ska vara användbara. Det är många gånger billigare och enklare att simulera i labb än att öva i fält och kan dessutom öppna nya och oprövade dörrar. För att undvika fel slutsatser och höga kostnader är det viktigt att sätta in resurser där man har råd att misslyckas samt att verkligen få till rätt kompetens för testmetodiken.

”Vi vill vara så säkra att vi blir sena”

Testerna ska naturligtvis helst resultera i implementering. Vad händer då med de tester som inte faller ut väl? Den kunskapen är viktig att dela som ett led i att implementera idéer genom att undvika samma misstag. Resultaten kan även komma att bidra till utveckling av testmetodik. Samtidigt råder ett kulturellt motstånd mot misslyckanden inom blåljusorganisationer. Det finns en idé om att allt ska vara rätt från början, vilket kan hindra att testa nya saker. Rädslan för misslyckande ligger dels i ett ansvar att använda samhällets resurser på ett korrekt sätt, dels i de risker som verksamheter av livshotande insatser kan innebära.

”Ett misslyckande på ett ställe kan vara någonting lyckat på ett annat ställe”

Det gynnar dock inte säkerheten att blunda och stoppa huvudet i sanden. Att inte agera har också en prislapp. Därför måste en kultur där man inte skjuter budbäraren skapas. Systematik för att ta tag i brister och därmed möjliggöra nya arbetssätt behövs. Rädslan för misslyckande inom den offentliga sektorn är inte ett unikt problem för vare sig blåljusorganisationer eller Sveriges offentliga sektor. Företagsvärlden sätt att ta tillvara på kunskap som kommer av misslyckanden kan vara källa till att börja utveckla risktagande, kompetens och kultur för att lyckas mer med att misslyckas.

Blåljusorganisationer är samtidigt en reaktiv verksamhet som är duktiga på att lösa problem och att improvisera eftersom skarpa situationer har inneboende krav på problemlösning för att liv inte ska gå till spillo. Sådana situationer ställer frågan om testmetodik på sin spets: när är det värt att chansa och när ska

man ha lite is i magen?

”Ibland måste man testa någonting nytt. Då har man inte tid för hela kedjan”

En del tester kräver tålamod i form av att resultat utvecklas över tid snarare än vid enstaka tillfällen, men tiden är också en knapp resurs. Ibland krävs tid för att inte bara skapa nya arbetssätt, utan nya testmetoder för att pröva arbetssätten som lösning på något problem. När ett test designas för ett befintligt problem finns en risk att löptiden med upprepade tester leder till att lösningen till slut blir inaktuell även om funktionell. Därför betonas vikten av att kombinera testmetodiker. För att ta del av andras testresultat liksom metoderfarenheter väcks frågan om standardisering och en kanal att nå ut med resultaten, standardisering för att tolka resultat och förstå utförande, och därmed lära av varandra.

”Det är viktigt att ha samma information och utgångssätt”

Finansiering som förutsättning för testmetodik

Den främsta bristvaran som lyfts fram för att utveckla området testmetodik är resursfrågan om finansiering för tid att driva arbetet med testmetodik, till exempel att omvärldsbevaka innovativa lösningar. Även om samarbete med universitet och privata företag kan ge tillgång till resurser i form av att nyttiggöra varandras kunskaper, innebär sådana samarbeten kostnader. Nya sätt att frigöra finansiella resurser är därför av stor vikt.

Sammanställt av våra facilitatorer Sara, Joakim och Mattias

Frågor? Kontakta projektledare Tanja.Stahle@msb.se eller Johan.Berglund@msb.se

www.msb.se/eria

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap